

Obyvateľstvo a sídla Ázie

- Ázia je najľudnatejší svetadiel, žije tu viac ako polovica obyvateľov sveta (4,6 mld.).
- Takmer 3mld. obyvateľov žije len v dvoch štátoch – v Číne a Indii ⇒ najľudnatejšie štáty na Zemi.
- Ázia je osídlená veľmi nerovnomerne, väčšina je osídlená riedko, napriek tomu je **hustota zaľudnenia celej Ázie najväčšia na svete** (takmer 88 obyv./km²).
- **Najhustejšie** sú osídlené **úrodné nížiny s teplým podnebím** – najmä časť východnej Ázie (časť Číny a Japonsko) a južná Ázia (Indogangská nížina).
- **Najredšie** osídlené, až neobývané sú **púšte a vysoké pohoria**, pásma **tajgy a tundry** na severe Ázie.
- **Väčšina** obyvateľov Ázie žije stále **na vidieku**. V niektorých krajinách sa miestami stráca rozdiel medzi mestami a vidiekom – mestá sa tam zrastajú do obrovských súvislo osídlených území. Najväčšie takéto mestá sú vo východnej a južnej Ázii (**Tokio** – najväčšie mesto sveta, **Bombaj, Šanghaj, Dillí, Peking, Soul**) a majú viac ako 10 mil. obyvateľov.
- V Ázii je viac ako polovica miest sveta, ktoré majú viac ako milión obyvateľov.
- **Národnostné zloženie** obyvateľstva je veľmi pestré. **Najpočetnejším národom na Zemi sú Číňania – Chanovia**. Ďalšími početnými národmi sú **Hindovia, Bengálčania, Bihárčania, Pandžábčania, Malajci, Japonci**, menej početní sú **Turci a Arabi**.
- Celkovo sa v Ázii hovorí viac ako **2000 rozličnými jazykmi a nárečiami**.
- **Náboženské zloženie** obyvateľov Ázie je veľmi pestré. Je kolískou všetkých veľkých náboženstiev sveta.

Islam – v juhozápadnej, v strednej, v časti južnej a vo väčšine juhovýchodnej Ázie.

Budhizmus – východná, časť juhovýchodnej a malá časť južnej Ázie.

Miestami sa mieša s inými domácimi náboženstvami.

Hinduizmus – najrozšírenejšie náboženstvo južnej Ázie.

Pravoslávne kresťanstvo – väčšina obyvateľov severnej Ázie a väčšina obyvateľov pohoria Kaukaz či ostrova Cyprus.

Rímskokatolícke kresťanstvo – väčšina obyvateľov Filipín.

Judaizmus – málopočetné, ale veľmi významné náboženstvo, prevládajúce v štáte Izrael.

Hospodárstvo Ázie

- Niektoré štáty majú hospodárstvo založené na poľnohospodárstve, iné sa zameriavajú na ťažbu, priemysel či na cestovný ruch.
- Nachádzajú sa tu bohaté štáty (Singapur, Japonsko), ale aj najchudobnejšie štáty sveta (Afganistan, Nepál).
- V Ázii sú významné **zásoby ropy** (štáty okolo Perzského zálivu – Saudská Arábia, Kuvajt, Irak) a **zemného plynu** (oblasť Kaspického mora). Zásoby oboch surovín má napr. Rusko, Indonézia, Malajzia, Brunej ...
- **Železná ruda** a **uhlie** sa ťažia a spracúvajú najmä v Číne a Rusku.
- **Urán**, využívaný najmä v elektrárnach, vo vojenskom priemysle a v zdravotníctve, sa ťaží v Rusku a strednej Ázii.
- **Ťažba dreva** prináša zisk najmä štátom juhovýchodnej a južnej Ázie (často nelegálne). Obrovské zásoby dreva predstavuje sibírska tajga.
- **Ryža** je najrozšírenejšou obilninou Ázie. Pestuje sa aj na vývoz. Zbiera sa 2-3krát do roka.
- **Čaj** na svetoznámej úrovni sa dorába v Indii a Cejlóne.
- **Tropické ovocie** sa dopestuje v teplých oblastiach Ázie.
- **Koreniny** sú tradičným vývozným artiklom už od dávnych čias.
- **Palma olejná** sa pestuje na veľkých plantážach.
- **Chov hospodárskych zvierat** je rozšírený, avšak je ovplyvnený tradíciami a náboženstvom.
 - **Hydina a ošípané** – prevládajú v Číne.
 - **Hovädzí dobytok** – vysoké stavy sú v Indii (sú tu chované ako ťažné zvieratá, zabíjať sa nesmú z náboženských dôvodov).
 - **Ovce a kozy** – v horských oblastiach.
 - **Chov jakov** – v najvyšších pohoriach.
 - **Priadka morušová** – oddávna sa chová na výrobu hodvábu.
- **Prudký rozvoj priemyslu** súvisí s lacnou pracovnou silou a s množstvom surovín. Rýchlo rastie výroba v Číne, najmä odevov a obuvi.
- **Strojársky (automobilový) priemysel** je kvalitný najmä v Japonsku a v Kórejskej republike.
- Hospodársky rastie aj India, hoci životná úroveň obyvateľov je rôzna.
- **Ázijské tigre** je spoločné označenie pre štáty s veľmi prudkým hospodárskym rastom (napr. Hongkong, Singapur, Taiwan, Kórejská republika ...). Pridávajú sa k nim aj štáty juhovýchodnej Ázie, vynikajúce najmä v elektrotechnickej a strojárskej výrobe.
- **V robotickej technike** vyniká najmä Japonsko.
- **Vesmírny program** realizuje Rusko, Čína, India a Japonsko.
- **Jadrové zbrane** vlastní Rusko, Čína, India, Pakistan, Izrael.
- V protiklade s vyspelosťou veľa obyvateľov Ázie žije za menej ako 1 dolár na deň.
- **Doprava** je veľmi kontrastná – od kvalitných diaľnic a rýchlolakov po tradičnú prepravu pomocou zvierat a nosičov v púštnych a horských oblastiach. Dopravná sieť v mnohých štátoch je ešte z čias kolonializmu. Sieť letísk je pomerne kvalitná. Na prepravu tovarov slúži najmä námorná preprava.
- **Cestovný ruch** Ázie je turisticky atraktívny – Veľký čínsky múr, Tádž Mahál, vysokohorská turistika ...

